YEŞİLYURT DOKUMALARI

Yrd. Doç. Şerife SEZGİN
D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi
Tekstil Bölümü İZMİR

ÖZET

Bu yazıda, Yeşilyurt'ta kaybolmaya yüz tutan geleneksel el dokumacılığının günümüzde de devam edebilmesi için yapılan çalışmalar hakkında bilgiler verilerek, yöre dokumacılığı tanıtılmaktadır.

YEŞİLYURT WOVEN FABRICS

Information is given, in this article, on the efforts made to secure the survival of the traditional hand weaving today, which tends to disappear in Yeşilyurt, and the local weaving art is introduced.

1. GİRİŞ

Muğla bölgesinin antik çağdaki adı KARYA (Caria) idi. Bu adın M.Ö. 3400 yıllarında yöreye gelen kavimin başında bulunan ve Argos hükümdarı kral Foreneus'un oğlu olan KAR'dan sonra ortaya çıktığı sanılmaktadır. Bölgenin bilinen en eski sakinleri; varlıkları M.Ö. 3000 yıllarına ait kalıntılardan anlaşılan Lelegler ve Karlardır. Bu tarihden sonraki tüm belgelerde Karya adı görülmektedir.

Muğla, coğrafi olarak Ege denizi ile Akdeniz'in birleştiği kıyılarda yer alması nedeniyle her iki deniz interlandında egemen olan çok büyük uygarlıkların etkisi altında kalmıştır. Dor, Lid, Karia, Hellenistik, Roma, Bizans gibi İslam öncesi uygarlıklar ile daha sonra Selçuklu (Menteşe) ve Osmanlı kültürleri, bölgeyi tarihsel zenginlik bakımından dünyanın sayılı köşelerinden biri haline getirmiştir.

2. YEŞİLYURT KÖYÜ

Yeşilyurt eski adıyla Pisi (Pisye), 1952 yılında belediye olmuştur. Muğla'ya 14 kilometre uzaklıktadır. Nüfusunun çoğu çiftçilikle uğraşan Yeşilyurt'ta, el tezgahlarıyla yapılan dokumacılık son yıllarda yok denecek kadar azalmıştır. Ancak Muğla Valisinin de desteği ile 1992 yılında "Yeşilyurt İpekçilik, Dokumacılık, El Sanatları Kooperatifi" kurulmuştur. 51 üyesi olan kooperatif, eskiye dayanan bir dokuma geleneği olan Yeşilyurt'ta kaybolmaya yüz tutan el dokumacılığını canlandırmaya çalışmaktadır.

Günümüzde doğal liflerle dokunan ve doğal boyalarla boyanan bu tür dokumalar insan sağlığı ve çevre kirliliği göz önüne alındığında genelde büyük ilgi görmektedir.

Yeşilyurt'ta el dokumacılığını canlandırma çalışmalarının başında yörenin önemli hammaddelerinden biri olan ipek ipliği temini için, ipek böcekçiliği yeniden ele alınmış ve belediyeye ait 5 hek-

***Resim 1.** Yeşilyurt'ta kullanılan ahşap dokuma tezgahı*

***Resim 2.** Yeşilyurt geleneksel dokumalarından örnekler*